

„DOŚWIADCZAMY-EKSPERYMENTUJEMY”
PROGRAM
W PRZEDSZKOLU MIEJSKIM NR 2 "FANTAZJA"
W SZCZYTNIE

„Powiedz mi, a zapomnę,
pokaż - a zapamiętam,
pozwól mi działać, a zrozumie!”

Konfucjusz

Program zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej w dniu 31.08.2026r.

SZCZYTNO 2026

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWA PRAWNA:
- III. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU
- IV. CELE PROGRAMU
- V. METODY I FORMY PRACY
- VI. EWALUACJA
- VII. PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW
- VIII. ROLA NAUCZYCIELA W ROZWIJANIU POSTAWY BADAWCZEJ DZIECI
- IX. PROPOZYCJA DZIAŁAŃ:
- X. BIBLIOGRAFIA
- XI. ZAŁĄCZNIKI

I „WSTĘP”

Środowisko, w którym wychowujemy nasze dzieci w dużym stopniu różni się od tego, w którym wychowywaliśmy się kiedyś. Internet, telewizja satelitarna, gry komputerowe, pięknie wydane, kolorowe książeczki – wszystko to oddziałuje na umysły naszych dzieci. Dzięki temu dzieci już od najmłodszych lat posiadają znacznie większy zakres wiedzy i informacji niż my w ich wieku.

Ważnym elementem nauki poprzez zabawę jest rozwój u dzieci ich naturalnej pasji odkrywania świata poprzez min. ciekawe eksperymenty

Dzieci mają w swojej naturze poszukiwanie i ciągle odkrywanie nowości. Zwłaszcza w wieku przedszkolnym są bardzo zainteresowane fenomenami natury. Wczesne dzieciństwo jest najlepszym okresem do przekazywania im wiedzy przyrodniczej. By dziecko mogło odnaleźć się w świecie, musi go badać i odkrywać. Ciekawość i żądza wiedzy są przy tym istotnymi czynnikami dla ich gotowości do poznawczych osiągnięć.

Program, który proponuje, opiera się na założeniu, że małe dziecko uczy się najpełniej i najskuteczniej poprzez działanie. Poprzez konkretne doświadczanie dochodzi do konkretnych wniosków. Rolą nauczyciela jest wspieranie dziecka w jego odkryciach i działaniach badawczych. Dzięki działaniom nauczyciela umocnimy w dziecku poczucie samodzielności w poszukiwaniu właściwych odpowiedzi.

Powszechnie wiadomo, iż dzieci przedszkolne charakteryzuje naturalna ciekawość tego co je otacza. Najlepszym sposobem zaspokojenia naturalnej ciekawości dzieci są zabawy badawcze i eksperymenty o charakterze badawczym. Zabawy te stanowią podstawę wielokierunkowego rozwoju dzieci. Rozwijając umiejętność krytycznego myślenia, myślenia przyczynowo - skutkowego, porównywania i uogólniania badania i eksperymenty przyczyniają się do rozszerzenia horyzontów myślowych przedszkolaków. I chociaż niektóre eksperymenty wydają się trudne, to dają dzieciom okazję do odkrywania i zgłębiania fascynującego świata przyrody i techniki a wiedza i umiejętności zdobywane we wczesnym dzieciństwie staną się inspiracją i pomostem do wiedzy zdobywanej na kolejnych szczeblach edukacji.

Jak już zaznaczyłam, wiek przedszkolny jest najlepszym okresem do odkrywania i zgłębiania tajemników otaczającej przyrody, gdyż jest pozbawiony niezdrowej rywalizacji i presji osiągania ocen. Owe tajemniki są owiane tajemnicą, obietnicą nowości i zagadkowości. Działania badawcze mają charakter kreatywny, przez co dzieci poszerzają swoją wiedzę, mogą przezwyciężać przeszkody i wypróbowywać nowe możliwości postępowania.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego uwzględnia treści dla wszechstronnego rozwoju dziecka i zagadnienia związane z przyrodą nieożywioną i dziecięcymi eksperymentami w dziedzinie techniki.

Właściwości zabawy badawczej można rozpatrywać uwzględniając ogólne cechy zabaw. A zatem zabawa badawcza jest działaniem swobodnym, spontanicznym, gdyż dziecko podejmuje ją z własnej woli, aby zaspokoić potrzeby poznawcze. Jest działaniem bezinteresownym, dla dziecka najważniejsze jest samo działanie, a korzyścią może być zaspokojenie potrzeby poznawczej. Czas w zabawie badawczej jest ściśle uwarunkowany zjawiskiem, które dziecko bada, a rodzaj badanego zjawiska określa teren zabawy.

Na podstawie naszych doświadczeń możemy stwierdzić, że dzieci czerpią wiele radości z poszukiwań, eksperymentów i obserwacji. Wykonywanie takich działań staje się wspaniałą zabawą dla dzieci, podczas której w urozmaicony sposób zdobywają one wiedzę i uczestniczą w doświadczeniach. Wspólne wykonywanie zadań kształtuje ich umiejętności społeczne i językowe.

W zabawie uwidacznia się też cecha powtarzalności. Dziecko nie tylko powtarza, i zapamiętuje określone czynności, lecz także zdobyte doświadczenia wykorzystuje w innych sytuacjach. Badaniu, obserwacji i odkrywaniu właściwości rzeczy i zjawisk towarzyszy napięcie, które dostarcza dziecku różnorodnych przeżyć: zadowolenia, satysfakcji, radości z tego, że coś poznało, odkryło, doszło do jakiegoś wniosku. Ten ładunek pozytywnych emocji, jakie niesie ze sobą zabawa badawcza, sprawia, że ma ona ogromny wpływ na rozwój i wychowanie dziecka. W trakcie zabawy badawczej dziecko odkrywa nieznane mu dotychczas właściwości przedmiotów i zjawisk.

Ważnym elementem nauki poprzez zabawę jest rozwój u dzieci ich naturalnej pasji odkrywania świata poprzez min. ciekawe eksperymenty fizyczne jak i chemiczne, które pokażą zjawiska z najbliższego otoczenia. Po realizacji zajęć mam nadzieję, że dzieci rozwiną

swoje talenty, możliwości, zwiększając tym samym poczucie własnej wartości i pewności siebie.

II PODSTAWA PRAWNA:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

III SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU:

Program skierowany jest do dzieci uczęszczających do Miejskiego Przedszkola Nr 2 „Fantazja” w Szczytnie. Realizowany będzie w roku szkolnym 2020/2021, raz w tygodniu w wymiarze 15 lub 30 minut, w ramach zajęć w zależności od wieku dzieci. Program zakłada rozwijanie aktywności poznawczej dzieci przez organizowanie – warunków do prowadzenia działań badawczych, rozwijania zainteresowań poznawczych, do czerpania radości z odkrywania nowych zjawisk. Zabawy są tak organizowane, aby były ciekawe, pobudzały dziecko do myślenia, – poszukiwania, a przede wszystkim do działania.

IV CELE PROGRAMU :

- Program powstał, aby rozwijać sferę poznawczą, intelektualną i emocjonalną.
- Program został opracowany dla grupy dzieci 3,4,5,6- letnich.
- Program rozwija samodzielność, myślenie praktyczne i kreatywne, spostrzegawczość, koncentrację uwagi. Ćwiczy umiejętność współpracy w grupie.
- Proponowane przez nauczycieli zabawy badawcze pozostają w zgodzie z celami wychowania przedszkolnego zawartego w nowej podstawie programowej i obejmują:
 - Poznawanie świata barw
 - Zabawy z powietrzem
 - Zabawy z magnesami
 - Tajemnice wody
 - Zjawiska przyrodnicze
 - Zabawy z piaskiem
 - Zabawy z bursztynem
 - Zjawiska przyrodnicze i wiele innych obszarów tematycznych.

Koncepcja programu dostosowana jest do założeń nowej Podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, wynika z treści realizowanego w oddziale programu wychowania przedszkolnego oraz zadań wynikających

z Koncepcji Pracy Przedszkola.

Realizacja programu umożliwia każdemu dziecku poszerzenie i pogłębienie wiadomości zgodnie z indywidualnymi możliwościami, przy wykorzystaniu różnorodnych środków, form i metod pracy.

Cel główny:

Rozbudzanie u dzieci ciekawości otaczającym światem przyrody, oraz nauczanie ich prowadzenia obserwacji, wyciągania trafnych wniosków z przeprowadzonych doświadczeń, eksperymentów i zjawisk przyrodniczych.

Cele ogólne:

- Budzenie i aktywizowanie ciekawości oraz aktywności poznawczej dziecka.
- Rozwijanie zainteresowań technicznych i przyrodniczych.
- Stawianie i rozwiązywanie problemów, dostrzeganie związków między przyczyną, a skutkiem.
- Poznanie prostych zjawisk przyrodniczo-fizycznych poprzez przeprowadzanie prostych doświadczeń.
- Odkrywanie piękna i złożoności środowiska przyrodniczego.
- Inicjowanie samodzielnych działań dzieci w naturalnym środowisku.
- Wzbogacenie słownika dziecięcego o nowe pojęcia.
- Budowanie więzi społecznych na płaszczyźnie grupy, przedszkola, przedszkola i rodziny.
- Przestrzeganie zasad współdziałania przy pracy.
- Kształtowanie postaw proekologicznych w różnych sytuacjach.

Cele szczegółowe:

- Aktywne uczestnictwo w zabawach badawczych (dziecko - ogląda, szuka, obserwuje, porównuje, bada, eksperymentuje).
- Cierpliwość w czekaniu na swój udział w badaniach.
- Przestrzeganie ustalonych zasad w zabawach.
- Formułowanie spostrzeżeń i wniosków.
- Posługiwanie się prostymi narzędziami.
- Poprawne nazywanie badanych przedmiotów i zjawisk.
- Rozumienie rzeczywistości w sposób uważny i otwarty.
- Dbanie o stan środowiska społeczno – przyrodniczego.
- Podejmowanie prób samodzielnego wykonywania eksperymentów pod okiem nauczyciela.

poszerzanie wiedzy, poznanie nowych pojęć,
sprawianie radości z możliwości eksperymentowania i działania
poszukiwanie wiedzy o świecie,
posługiwanie się prostymi narzędziami,
rozwijanie spostrzegawczości, twórczości i kreatywności.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU:

Program realizowany będzie w trakcie zajęć przedszkolnych przez cały rok przy wykorzystaniu różnych form i metod pracy.

V METODY I FORMY PRACY

Metody:

- słowne: rozmowa, instrukcja, objaśnienia, społecznego porozumiewania się,
- czynne: samodzielnych doświadczeń; kierowana własna działalnością, zadań stawianych dziecku, ćwiczeń,
- oglądowe : obserwacja, pokaz, demonstracja, uprzystępniania sztuki,

Formy:

- praca indywidualna – dziecko samodzielne wykonuje czynność;
- praca zbiorowa, wszystkie dzieci pracują wspólnie;
- praca zespołowa, dzieci pracują w stałych zespołach;
- praca grupowa, dzieci pracują w jednorazowych grupach.

VI. EWALUACJA

Ewaluacja będzie prowadzona na bieżąco poprzez zaangażowania dzieci podczas zajęć oraz wykorzystanie metod i technik, które pozwolą dzieciom wyrazić, jak czuły się podczas zajęć badawczych. Obserwację dzieci oraz współpracy z rodzicami, a także analizy proponowanych dzieciom zadań utrwalających zdobyte wiadomości i umiejętności w zakresie przeprowadzonych eksperymentów. Efektem ewaluacji będzie planowanie działań wspomagających rozwój dziecka. Dzieci w ramach podsumowania będą dzielić się wrażeniami, co im się podobało, a co nie, a także wskazywać najbardziej interesujące ich zagadnienia. Kwestionariusz ankiety skierowany do nauczycieli i rodziców. Celem tego badania będzie pozyskiwanie informacji na temat realizowanego programu, realizacji założonych celów i uzyskanych przewidywanych efektów.

VII PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW:

Osiągnięcie zamierzonych celów jest uwarunkowane właściwym doбором treści i ich dopasowaniem

do możliwości dzieci. Ważny jest odpowiedni dobór treści, form, metod i środków dydaktycznych. Ogromną rolę jest odpowiednia organizacja i przebieg procesu edukacyjnego. Nauczyciel pełni rolę inicjatora sytuacji dydaktycznych, dobiera odpowiednie metody działań, rozbudza zainteresowania problemem, prowokuje dzieci do myślenia i zadawania pytań.

VIII ROLA NAUCZYCIELA W ROZWIJANIU POSTAWY BADAWCZEJ DZIECI:

Rolą nauczyciela jest zapewnienie dzieciom możliwości poznawania otaczającego je świata poprzez aktywny i bezpośredni kontakt z nim i zjawiskami w nim występującymi. Dzieci mają szansę poznawania otaczającej ich rzeczywistości poprzez oglądanie, poszukiwanie, porównywanie, obserwowanie, badanie, eksperymentowanie. Tylko dzięki tym działaniom, przy wykorzystaniu wszystkich zmysłów, poznają świat. Obserwując, badacz dokonuje szeregu operacji umysłowych, takich jak: analiza, synteza, porównywanie, poszukiwanie cech wspólnych i różnych, aż wreszcie dochodzi do uogólnień.

Zadaniem nauczyciela realizującego program badawczy jest:

- nauczanie dzieci dokładnego obserwowania za pomocą zmysłów, - stworzenie warunków do dokładnej obserwacji, kształtowanie uwagi dzieci (koncentracji, zainteresowania, właściwego zachowania), -wspomaganie w dokonywaniu właściwych spostrzeżeń oraz dostosowanie posiadanej wiedzy do możliwości percepcyjnych dzieci, - stwarzanie warunków stymulujących aktywność badawczą, -rozbudzanie ciekawości dziecka otoczeniem.

Nauczyciel pobudza dzieci do aktywności, uczy, jak obserwować wybrany obiekt, zwraca uwagę na szczegóły, motywuje do myślenia.

IX PROPOZYCJA DZIAŁAŃ:

Przykładowe doświadczenia:

„Gumowe jajko, czyli co potrafi zdziałać ocet”

Pomoce: naczynie, ocet, jajko

Miejsce: sala przedszkolna**ele:** Obserwacja interakcji jajka z octem

Wykonanie doświadczenia: Do wysokiego naczynia wlewamy ocet. Umieszczamy w nim surowe jajko i rozpoczynamy obserwację. Niemal od razu na powierzchni jajka pojawiają się niewielkie bąbelki - w ok. 90% szkielet jaja zbudowany jest z węglanu wapnia, gdy dochodzi do interakcji z octem, powłoka jaja zaczyna się rozpadać i uwalnia się przy tym dwutlenek węgla.

Wniosek: Po włożeniu jajka do octu, rozpoczyna się reakcja. Kwas octowy rozpuszcza skorupkę jajka, a jajko po ok. 10 godzinach staje się elastyczne. Pozostaje jedynie wyraźna, nienaruszona błona zewnętrzna. Jest dość delikatna, dlatego z jajkiem wciąż należy się obchodzić ostrożnie. Jajko zachowuje się jakby było z gumy. Co ciekawe, gdy porównamy

nasze jajo z kolejnym świeżym jajkiem, okaże się, że jajko, na którym zostało przeprowadzone doświadczenie, jest większe!

Pamiętajmy, że jajko wyciągnięte z octu nie nadaje się do spożycia

„Pienisty-potwór”

Cele: Badanie wytwarzanie gazów podczas mieszania określonych substancji. **Pomoce:** plastikowa butelka, ocet, płyn do mycia naczyń, soda, miska.

Miejsce: sala przedszkolna.

Wykonanie doświadczenia: butelkę napełniamy do połowy octem i dolewamy trochę płynu do mycia naczyń (można zabarwić farbą), ostrożnie mieszamy składniki, butelkę ustawiamy na środku miski, bierzemy 3 łyżeczki sody oczyszczonej i wsypujemy na środek papierowej chusteczki do nosa. Zwijamy ją i skręcamy końce i wrzucamy zawiniętą chusteczkę do butelki. Po kilku minutach z butelki zacznie wydobywać się piana. Można ozdobić butelkę kolorowym papierem wtedy piana będzie wychodziła z paszczy np. potwora - smoka.

Wniosek: Gdy mieszamy ocet z sodą oczyszczoną powstaje gaz zwany dwutlenkiem węgla. Tworzy on w occie bąbelki gazu, który reaguje z płynem do mycia naczyń. Powstaje przy tym tak dużo piany, że wydostaje się ona z paszczy potwora –butelki.

„Mycie rąk przed posiłkami”

Cel: Badanie dlaczego musimy myć ręce przed każdym posiłkiem.

Pomoce: miska piasku, miska z wodą, olej, pędzelek, płyn do kąpieli lub mydło w płynie.

Miejsce: sala przedszkolna

Wykonanie doświadczenia: Dzieci muszą mieć umyte i suche ręce. Przynosimy miskę piasku. Dzieci kładą ręce na piasek, który przykleja się do dłoni, ale bardzo łatwo jest go usunąć, strzepnąć. Teraz pędzelkiem наносimy olej na dłoń dziecka. Piasek przylepia się, ale już nie daje się tak łatwo usunąć. Cząsteczki oleju mocno go trzymają. Wkładamy ręce do miski z wodą i okazuje się, że sama woda nie bardzo pomaga. Silnie trzymające się cząsteczki wody, nie bardzo radzą sobie z usuwaniem cząsteczek tłuszczu. Co możemy zrobić? Dolewamy płynu do kąpieli lub mydła w płynie. Co się teraz dzieje? Woda osłabiona przez mydło z łatwością usuwa brud i tłuszcz z rąk.

Wniosek: Ręce myjemy przed posiłkiem, żeby wraz z pożywieniem nie dostały się do naszego organizmu cząsteczki brudu sklejonego tłuszczem. Wieczorem kąpiemy się bo zmywamy z ciała pot, tłuszcz i przyklejone do niego cząsteczki brudu. Dzięki temu skóra może oddychać przez całą noc. Dzięki temu, że myjemy naszą skórę, nasze ciało jest czyste w środku.

„Zaczarowany balon”

Cele: badanie sprężystości powietrza Pomoce: zimna butelka, balon, miska z ciepłą wodą.

Miejsce: sala przedszkolna.

Wykonanie doświadczenia: pustą butelkę wkładamy do lodówki na około godzinę. Po godzinie wyjmujemy butelkę i nakładamy na jej szyjkę balon. Na około dwie minuty wkładamy butelkę do ciepłej wody balon nadmucha się jak po dotknięciu czarodziejską różdżką.

Wniosek: w wyniku ocieplenia powietrze znajdujące się w butelce rozpręża się i potrzebuje więcej miejsca, wpływa więc do balonu i go nadmucha.

„Hodowla kryształów”

Cele: poznanie właściwości parowania wody i powstawania kryształów.

Pomoce: słoiki z wodą dla każdego dziecka, sól, patyczki, wełniane nici.

Miejsce: sala przedszkolna.

Wykonanie doświadczenia: dzieci samodzielnie przygotowują roztwór nasycony soli, w celu jej krystalizacji. Na słoikach opierają patyczki, zanurzają wełniane nitki w wodzie.

Wniosek: po kilku dniach na nitkach utworzą się kryształki pod wpływem parowania wody.

Wskazówki: dodanie kilku kropli farby plakatowej albo atramentu do wody spowoduje zmianę koloru kryształków.

„Skacząca sól”

Cele: budzenie zainteresowania tematem „Jak powstaje dźwięk?”; słuchanie i rozpoznawanie odległości dźwięków, używanie pojęć „bliżej, dalej”; słuchanie i różnicowanie dźwięków w rejestrach (niski – średni - wysoki) skali instrumentu muzycznego.

Pomoce: folia plastikowa, np. pęknięty balon, gumka recepturka, mała plastikowa miska, garnek, warząchew, sól gruboziarnista lub ziarnka ryżu; instrumenty muzyczne

Miejsce: sala przedszkolna.

Wykonanie doświadczenia: folię plastikową rozciągamy na misce i przymocowujemy gumką. Na naciągniętej folii kładziemy ziarnka soli lub ryżu. Garnek umieszczamy w pobliżu miski i drewnianą łyżką mocno uderzamy w ściankę garnka (ziarna podskakują do góry).

Wniosek: pod wpływem uderzenia powietrze wibruje, tworzą się fale dźwiękowe i słychać dźwięk. Fale dźwiękowe natrafiają na miskę i wprawiają folię w wibracje. Drgania powodują ruch ziaren i zaczynają one wirować w powietrzu.

„Siła magnetyczna a grawitacja- latający dywan”.

Cele: budzenie zainteresowania właściwościami siły magnetycznej; wyjaśnianie pojęć: „siła grawitacji, siła magnetyczna”.

Pomoce: magnes zawieszony na sznurku, spinacz, kolorowy papier, nożyczki, taśma klejąca, nitka, ołówek, stół

Miejsce: sala przedszkolna

Wykonanie doświadczenia: rysujemy na kolorowym papierze mały prostokąt, wycinamy go. Taśmą klejącą przymocowujemy na nim spinacz. Przygotowujemy nitkę długości 30cm i przywiązujemy jeden koniec do spinacza, a drugi przymocowujemy taśmą klejącą na stole. Zbliżamy od góry magnes do leżącego na stole dywanu (latający dywan unosi się i podąża za magnesem).

Wniosek: siła magnetyczna magnesu jest silniejsza od siły grawitacji przyciskającej latający dywan do stołu.

„Uzyskiwanie barw”.

Cele: poznanie rozszczepienia barw.

Pomoce: mazak (kolor obojętny), zlewka lub szklanka, kilkucentymetrowy pasek bibuły filtracyjnej bądź zwykłego papieru, ocet lub mieszanina denaturatu z wodą.

Miejsce: sala przedszkolna.

Wykonanie doświadczenia: do szklanki nalewamy 1 cm octu (1cm od dna). 2 cm od końca paska zaznaczamy kreskę naszym mazakiem. Następnie pasek wkładamy do szklanki z octem i obserwujemy rozszczepianie się barw na pasku.

Wniosek: barwy rozszczepiają się pod wpływem denaturatu lub octu.

„Konserwowanie żywności”

Cele: Dlaczego w doświadczeniu woda jest mętna?

Pomoce: kostka bulionowa, ocet, sól, trzy naczynia szklane, gorąca woda.

Wykonanie doświadczenia: rozpuszczamy kostkę bulionową. Następnie ostrożnie wlewamy płyn w równej ilości do trzech przezroczystych naczyń. Pierwsze naczynie oznaczamy i dodajemy do znajdującego się roztworu łyżkę soli. Do drugiej szklanki (oznaczona) dodajemy łyżkę octu. Do trzeciej nic nie dodajemy. Szklanki odstawiamy na dwa dni w ciepłe miejsce.

Wniosek: Najbardziej mętny jest roztwór w szklance z napisem kontrola (bez dodatków). Roztwory w szklankach zawierających konserwanty (ocet i sól) są bardziej klarowne. Ocet hamuje proces rozmnażania się bakterii w większym stopniu niż sól. Zmętnienie szklance z napisem „kontrola” powstało wskutek pojawienia się dużej ilości bakterii.

„Telefon”

Cele: Dzięki czemu docierają dźwięki?

Pomoce: dwa plastikowe kubeczki, pojemniki po jogurcie, cienki sznurek o długości kilku metrów, nożyczki.

Wykonanie doświadczenia: Przebić nożyczkami otwór w dnie każdego kubeczka, pojemniczka. Przewlec sznurek przez oba otwory, zawiązać supły. Dwie osoby prowadząc rozmowę telefoniczną – muszą stać w odległości, tak, aby naprężyć sznurek telefonu. Sznurek powinien być cały czas mocno naprężony.

Wniosek: Dźwięki docierają do odbiorcy dzięki ruchom i drganiom powietrza, które są przewodzone przez sznurek.

„Bańki mydlane”

Pomoce: szklanka, woda z kranu, łyżeczka, płyn do mycia naczyń, lejek, talerzyk lub miseczka.

Miejsce: sala przedszkola.

Wykonanie doświadczenia: Do eksperymentu należy przygotować szklankę i wlać do niej wody. Następnie odmierzyć trzy łyżeczki płynu do naczyń i wlać go do szklanki. Wymieszać. Mieszaninę przeleć do miseczki albo talerzyka. W kolejnym kroku szerszy brzeg lejka zanurzyć w płynie z wodą. Wyciągamy lejek i mocno dmuchamy przez wąską część.

Wniosek: Gdy wymieszymy wodę z płynem, możemy zauważyć, że płyn zlepił cząsteczki wody. Stworzył on cienką warstwę na powierzchni wody wewnątrz jak i na zewnątrz bańki. Dzięki temu uzyskujemy błonę, która ma 3 warstwy: płyn–woda–płyn. To właśnie dzięki płynowi bańka utrzymujemy się przez dłuższą chwilę.

„Tęczowy płyn”

Pomoce: wysokie szklane naczynie, olej, mleko, płyn do płukania tkanin, woda z kranu

Miejsce: sala przedszkolna

Wykonanie doświadczenia: Do wysokiego naczynia wlewamy powoli wszystkie płyny. Następnie należy odczekać kilka minut.

Wniosek: Gdy wlejemy już wszystkie płyny możemy zauważyć, że ułożyły się one w innej kolejności niż podczas wlewania. Możemy zaobserwować oddzielanie się płynów o różnej gęstości, a płyn o największej gęstości opada na samo dno naczynia. Kiedy zmieszamy płyn z pomocą łyżeczki po jakimś czasie znów podzielią się na warstwy w zależności od gęstości. Jeżeli niektóre z płynów będą miały podobną gęstość, połączą się i utworzą jedną warstwę. Pozostałe wrócą na swoje wcześniejsze pozycje.

„Rakieta balonowa”

Pomoce: długi kawałek cienkiej linki, balon, taśma klejąca, słomka

Miejsce: sala przedszkolna

Wykonanie doświadczenia: linkę przeciągamy przez słomkę, jeden koniec linki mocujemy do

klamki przy drzwiach, a drugi do oparcia krzesła. Linka powinna być bardzo mocno naprężona.

Nadmuchujemy balon i mocno zaciskamy ustnik. Szczelnie zatykając otwór balonu, przymocowujemy go do słomki taśmą klejącą. Trzymając wylot, umieszczamy balon na jednym

końcu linki, następnie odtykamy ustnik i puszczaemy balon, balon polecą wzdłuż linki.

Wniosek: kiedy powietrze wylatuje, balon pędzi w przeciwnym kierunku, tzn. jest pchany na drugi koniec linki.

„Drożdże”

Pomoce: drożdże np. suszone w ilości dwóch łyżeczek, ciepła woda, 3 łyżeczki cukru, balon, butelka po soczku.

Miejsce: sala przedszkolna

Wykonanie doświadczenia: do butelki wsypujemy drożdże i zalewamy 50ml. ciepłej wody, następnie dodajemy cukier i całość mieszamy. Na otwór butelki naciągamy balonik.

Obserwujemy wzrost drożdży, podczas którego wydziela się dwutlenek węgla. Gaz będzie dostawał się do balonika powodując jego powiększanie się. Jeżeli chcemy przyspieszyć wzrost

to butelkę wstawiamy do ciepłej wody.

Wniosek: wydzielanie się dwutlenku węgla

ZALACZNIKI:

- 1.Kwestionariusz ankiety dla rodziców
- 2.Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli
3. Scenariusze zajęć badawczych

Załącznik nr 1

Kwestionariusz ankiety dla rodziców

Prosimy o wypełnienie ankiety, która posłuży nam do podsumowania realizacji programu „Doświadczamy- Eksperymentujemy”

Prosimy o zaznaczenie właściwej odpowiedzi.

1. Czy zapoznano Państwa z założeniami programu „Przedszkolni badacze”?
a. TAK b. NIE
2. Czy zwiększyło się zainteresowanie Państwa dzieci zjawiskami w przyrodzie i otoczeniu?
a. TAK b. NIE
- 3.Czy Państwa dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach w ramach programu?
a. TAK b. NIE
4. Czy oczekujecie Państwo kontynuacji programu „Doświadczamy- Eksperymentujemy” w następnych latach?
a. TAK b. NIE DZIĘKUJEMY

Załącznik nr 2
ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Prosimy o udzielenie odpowiedzi, które posłużą nam do podsumowania programu

„Doświadczamy- Eksperymentujemy”

1. Czy realizowany program przyniósł oczekiwane rezultaty w zakresie podniesienia jakości pracy przedszkola?

a. TAK b. NIE

2. Czy realizacja programu wpłynęła na umiejętności dzieci?

a. TAK b. NIE

3. Czy Pani zdaniem dzieci chętnie uczestniczyły w działaniach założonych w programie „Doświadczamy- Eksperymentujemy”

a. TAK b. NIE 4.

4. Czy realizacja programu wpłynęła na podniesienie umiejętności nauczyciela w zakresie planowania, stosowania nowatorskich rozwiązań oraz ewaluowania prowadzonych działań?

a. TAK b. NIE

5. Czy oczekuje Pani kontynuacji realizacji programu w następnych latach?

a. TAK b. NIE DZIĘKUJEMY

BIBLIOGRAFIA:

- Elbanowska S. – Przyroda nieożywiona w wychowaniu przedszkolnym
- Elkonin D. B.- Psychologia zabawy
- Gutowska H - U nas środowisko społeczno – przyrodnicze
- Kielar - Turska M. - Jak pomagać dziecku w poznawaniu świata
- Kielar - Turska M. Muchacka B.- Stymulująca i terapeutyczna funkcja zabawy
- Muchacka B. -Zabawy badawcze dzieci w przedszkolu
- Muchacka B. -Zabawy badawcze w edukacji przedszkolnej
- Taylor B. – Powietrze i latanie; Bateria i magnesy; Kolor i światło; Co pływa, a co tonie.
- Kwiatowska, Maria. - Podstawy pedagogiki przedszkolnej.
- Meiani A.- Wielka Księga Eksperymentów.
- Muchacka, Bożena.- Zabawy badawcze w edukacji przedszkolnej.
- Suchanek I. „Zabawy badawcze” „Wychowanie w przedszkolu” Nr 10 1999r
- Bogdanowicz Z., Horn D. „Pomoce do zajęć i zabaw dla przedszkoli”
- Warszawa 1957

DYREKTOR PRZEDSZKOLA:

.....

PRZYJĘTO DO REALIZACJI PRZEZ RADĘ PEDAGOGICZNĄ

OPRACOWAŁA:

